

POTOPA

Napsal: HENRYK SIKSIEWICZ Velký historický román.

VIII.

Myšlenky ty nedaly mu spáti také následující noci. Po několik dnů stále ještě myslil na pannu Aleksandru i poznal, že mu hluboko do srdce zapadla. Vždyť ho laudanská šlechta s ní chtěla oženit! Ona ho ovšem odmítla bez rozmyšlení, ale tenkrát ho ani neznala, ani neviděla. Nyní je to zcela něco jiného. On jí po šlechticku vyrval z rukou námiřku, vydav se do nebezpečí, jímž hrozily koule a šavle, dobyl jí prostě jako pevnost. Či je, ne-li jeho? — Může-li mu odpřít, byť i za ruku ji žádal? Kéž by z vděčnosti v ní vzniklo hnutí — jak se často ve světě stává, že zachráněná panna hned srdce i ruku vyvoloditelce podává.

Kdyby ostatně hned pro něho nebyla rozhodnuta, tím více je třeba, aby se o to postaral.

Ale jestli ona tam toho ještě má v mysli a miluje?

— Není možná! opakoval si pan Volodyjovskij — kdyby ho neodmítla, neudělal by jí násilí.

Ukázala ovšem neobyčejné milosrdenství nad ním, ale to je věcí žen, aby slyševní měly s raněnými a třeba s nepřáteli.

Mladá je, bez ochrany, čas, aby se provdala. Do kláštera patrně chuti nemá, jinak byla by již šla. Bylo činu dost. Tak hezkou pannu budou rozmanití šlechtici pronásledovat. Jedni pro majetek, druhí pro krásu, třetí pro vzácnost rodu. Věru, že ji bude mnoho mít takovou ochranu, jejíž skutečnost vlastním očima si mohla prohlédnout.

— A tobě, Michálku, nastal čas ustálení — řekl si pan Volodyjovskij. Jsi ještě mladý, ale leta rychle ubíhají. Štěstí si nevy-sloužíš, kdybys měl sebe více ran v kůži. A žertování bude konec.

Tu se před panem Volodyjovským přesunula celá řada panen, po nichž v životě svém již byl vzdychal. Byly mezi nimi velmi krásné a ze vzácných rodů, ale nebylo mezi nimi milejší a vzácnější. Proto také tento rod a tuto pannu lidé z celého okolí etí a oslavují. A taková poctivost v oči jí hleděla!

Pan Volodyjovskij cítil, že se mu naskytla věc, jaká se již nemusí po druhé naskytnout, vždyť panně tak nevšední službu prokázal.

— Nač otálet! řekl si. Čeho le-pšího se dočkám? Třeba pospíšit. Ba! ale vojna je na krku! Ruka zdráva. Hanba pro rytíře na zá-lety chodit, když vlast ruce spíná a o spásu prosí. Pan Michal měl vzácné srdce vojenské; ač od let jinošských už sloužil, ač ve všech vojnách, jež za časů jeho vedeny byly, účastenství měl — věděl přece, čím je vlastní povinen a na odpočinek nemyslíl.

Ale právě proto, že nikoli pro zisk a uznání, ale z celé duše o-těně sloužil a svědomí čisté měl, právě proto znal svou cenu, a to mu dodávalo důvěry.

— Jini zaháleli, potloukali se, a já jsem se bil — myslil si — Pán Bůh vojáčkovi zaplatí a teď mu dopomůže.

Poznal však, že jakkoli nebyl čas na zálety, bylo třeba rychle jednat, všechno ihned dát v zá-ku; jet, požádat za ruku, nebo i po urychlených námluvách hned se oženit — nebo odnésti koš-ček.

— Spolknul jsem to častěji, spolknul i nyní; zahudeš si pan Vo-lodyjovskij, potahuje se za vousy. Co mi to uškodí?

Byla však na věci té jedna stránka, která se mu nelíbila. — Kladi si otázku: nebude-li nyní, žádaje hned po zachráněni pannu za její ruku podobou dotěravému věřiteli, který chce, aby mu hned dluh s úroky lichvářskými byl zaplačen?

— Možná, že by to nebyla je-dnáno po šlechticku?

Ano, ale zač žádati věk, ne-li za dluhu? A jestli ona pro-spěch nebude panem vhod, jestli jí pohorší, leš jí přece řek: "Vzácná panno, rok bych k vám na zá-lety jezdil, do šlepičí vašich hle-děl, ale jsem voják a tam již pol-nice do vojny hraji!"

— Tedy pojednu! řekl si pan Volodyjovskij.

Leč po chvíli opět jiná myšlen-ka ho zaměstnávala. Což jestli o-

na odpoví: "Jdi na vojnu, vzác-ný vojáče, po vojné ke mně bu-deš rok na zálety jezdit a do šle-pějí mi hledět, jakse sluší na člo-věka, kterého neznám, duši i tělo hned ti nedám."

Pak je vše ztraceno.

Ze pak je vše ztraceno, to cítil pan Volodyjovskij dokonale, ne-boť nehledě ani k panně, kterou si zatím jiný vzíti může, nebyl pan Volodyjovskij jist, že sám ob-stojí ve zkoušce stálosti. Svědo-mí říkalo mu, že každé jeho hnu-tí srdce bylo hned vzníceno jako sláma, ale že také hned haslo ja-ko sláma.

Pak by bylo vše ztraceno... A potácej se dále vojáče, tuláku, z tábora do tábora, z bitvy do bi-tvy, bez přístřeší na světě, bez jediné živé duše blízké. Rozhlí-žej po vojné do čtyř stran světa, nevěda, kam hlavu složit!

Konečně nevěděl pan Vo-lodyjovskij, co činit.

Bylo mu nyní těsno a dusno v paucelském dvorei. Vzal čapku, aby si vyšel trochu na silnici a slunce májového aby užil. Na pra-hu setkal se s jedním z Kmitie-ových lidí do nevole vzatých, kte-rý starému Pakošovi připadl. — Kozák vyhrával se na slunci a brn-ka! na banduru. Hudební nástroj lovně podobný.

— A co ty tu děláš? zeptal se pan Volodyjovskij.

— Hraju, pane — odpověděl Kozák zvedaje vyhublou tvář.

— Odkud jsi? ptal se pan Mi-chal dále, rád jsa tomu, že byl vyrušen ze svých myšlenek.

— Z daleka, pane, od Viahla.

— Proč jsi neutekl jako ostatní vaši soudruzi? Jste vy synkové! Šlechta vám v Lubiči život daro-vala, aby měla robotníky, ale oni hned utekou, sotva s nich sňaty byly provazy.

— Já neuteku. Zdechnu zde jak pes.

— Tak se ti tu zalíbilo?

— Komu je lépe v poli, ten u-teče, ale mně je lépe tady. Měl jsem nohu prostřelenou, a tu mně ji šlechtična, starého deera, obva-zovala a mnoho dobrých slov mi řekla. Takové krasavice jakživ jsem neviděl. Nač bych odchá-zel?

— Která ti tak posloužila?

— Maryša.

— Tedy ty už zůstaneš?

— Jestli zdechnu — tož mne odnesou — ne-li, zůstanu.

— Což pak si hodláš u Pakoše dečku vysloužit?

— Nevím, pane.

— Spíš by takové holotě smrt dal než deera.

— Mám zlatáčky v lese zako-pané, dvě hrsti.

— Z kořisti?

— Z kořisti, pane.

— A kdybys jich hrnce měl, jsi sedlák, a Pakoš šlechtice.

— Já jsem z rodu bojarského, který za grunt na vojné slouží.

— Jsi-li bojar, jsi horší než se-dlák, neboť jsi zrádce. Jak jsi mohl sloužit nepříteli?

— Já mu také nesloužil.

— A odkud vás pan Kmitie vzal?

— Ze silnice. Sloužil jsem u pana hetmana polního, ale potom se prapor rozlezl, neboť nebylo co jíst. Domů již nebylo proč se vra-čet, vyhořel jsem. Jini šli na sil-nici loupit — šel jsem s nimi.

Pan Volodyjovskij se podivil, ne-boť dosud měl za to, že napadl Kmitie Olenku silami, jichž si od nepřítelů vypůjčil.

— Tedy vás pan Kmitie neda-stal od pana Trubeckého?

— Bylo mezi námi nejvíce těch, kteří prve u Trubeckého a Chovaňského sloužili, ale také od nich sběhli na silnice.

— A proč vy za panem Kmitie-om jte šli?

— Protože je slavný ataman, — řekl nám, že na koho on křikne, aby a nás šel, tomu je, jakoby mu tolarů do měsece nasypal. Pro-to jsme šli. Na, Bůh nám nedá štěstí!

Pan Volodyjovskij kroutil hla-vou, rozmýšleje, že toho Kmitie-ice přece jen přes příliš odměnil, po-tom pohledl na pohledlého bojara a znovu hlavou zakroutil.

— Ty jsi tedy miláček?

— Ač, ano pane!

Pan Volodyjovskij odlehl a od-cháseje pomyslíl: He, resolutní člověk. Ten si hlavu neláme; za-

miloval se a zůstane. Takoví jsou nejlepší. Je-li skutečně z bojarů, kteří za grunt na vojné slouží, pak je ze šlechtě, jakou je šlechta zá-stěnková. Až svoje žlutáčky vy-hraje, snad mu starý Maryšu dá. A proč? Protože na pratech nepo-čítal, ale umínil si, že ji dostane. A vezme si ji!

Tak přemýšleje šel pan Vo-lodyjovskij cestou po slunci, časem se zastavoval a na zem oči upíral, nebo je k nebi zvedal; pak opět šel dál, až náhle uzřel hejno di-vokých kachen ve výši letěti.

Věštíli si z toho hejna. Jet, ne-jet... Vyšlo mu, aby jel.

— Pojednu, nemůže být jinak.

To řka, obrátil se k domovu; ale zastavil se ještě ve stáji, před kterou dva z čeledinů v kostky hráli.

— Syruči — řekl pan Vo-lodyjovskij, má Basior hrivu zaplete-nou?

— Zapletenou, pane plukovní-ku.

Pan Volodyjovskij vešel do stá-ji — Basior ozval se mu od žla-bu; rytíř se přiblížil, poklepal ho po boku a potom počítal ruličky na krku:

— Jet nejet, jet... .

Věštha opět příznivě dopadla.

— Koně sedlejte a sami také slušně se obďte! velel pan Vo-lodyjovskij.

Potom šel již rychle domů a počal se strojit. Oblekl vysoké jezdecké boty se žlutými holen-ky a se zlatými ostruhami a o-blek nový; k tomu rapírek v oce-lové pochvě s rukojetí zlatem o-zdobenou, polopaneč z lesklé o-cele, pokrývající jenou svrchní část prsou.

Čapkou z rýsí kožešiny s pék-ným perem hlavu chtěl pokrýt, ale jelikož ta se jen ku kroji pol-skému hodila, vzal na hlavu švédskou přílbu a vyšel na chod-bu.

— Kam jede vaše milost? ptal se ho starý Pakoš, jenž na zá-humní seděl.

— Kam jedu? Snuší se, abych se vaší pannu po zdraví poptal, neboť jinak by mně mohla za hrubého člověka pokládati.

— Jde přímo záře od vaší mi-losti. To aby panna oči neměla, kdyby se do vás na první pohled nezamilovala...

Tu příběhly dvě mladší panny Pakošovy, vracejíce se od po-sledního dojení, obě měly v ru-ce po škopku. Uživše pana Volodyjovského, zůstaly státi, ja-koby byly do půdy vryty.

— Král! Není-liž jako král? řekla Zoňa.

— Vaše milost — jako na sva-tbu! dodala Maryška.

— Ba, může z toho být svatba, zasmál se starý Pakoš, — neboť k naší panně jede.

Než starý domluvil, vyletěl na-plněný škoppek z rukou Maryšky, a stružka mléka tekla až pod no-hy panna Volodyjovského.

— Dbej toho, co držíš v rukou! řekl rozhněvaně Pakoš — hleď-me — kozo!

Maryška nic neodpověděla, — zvedla škoppek a tiše odešla.

Pan Volodyjovskij sedl na ko-ře, za ním jeli dva jeho čeledino-vé, a tak ve třech se vypravili k Vodoktům.

Den byl velmi krásný. Májové slunce hrálo na náprsnku i přil-bě pana Volodyjovského tak, že z daleka se mihotal mezi vrhami; zdálo se, že se druhé slunce po cestě pohybuje.

— Jsem zvědav, budu-li se vracet a prstýnkem nebo s koš-kem! řekl si rytíř.

— Co praví vaše milost? ze-ptal se čeledin Syruč.

— Že jsi hlupák!

Čeledin couvnul s koněm zpět a pan Volodyjovskij pokračoval: — Celé štěstí, že to není popr-vé.

Myšlenka ta dodávala mu dů-věry. Když přišel do Vodoktů, rozpoznal ho panna Aleksandra na první pohled. Musil jí jenou své opakovati. Vítala ho upří-mně, ale vážně, s patrnou nucen-ostí; on se jí představil obrátne, neboť ač byl voják a nikoli dvo-řan, dlouho na různých dvorech přechýval a důkladně se mezi lid-mi otřel. Poklonil se jí s velikou uctou a položiv ruku na srdce, pravil:

— Přítel jsem se poptati po vašem zdraví, vzácná panno, zda-li se strachu nějak nestrpělo. By-la mou povinností přepřáti se hned druhého dne, ale nechtěl jsem se vracovati.

— Je to velice pěkné a vážno-stiny strany, že zachrániv mu-

z takové tůně, v paměti jste mne zachoval. Račte se posaditi, jate mi vítáním hostem.

— Má vzácná panno! — odpov-ěděl pan Michal — kdybych na vás zapomněl, nebyl bych hoden té milosti, kterouž mi Bůh seslal, dovoliv mi, bych tak vzácné hod-nou osobu hájil.

— Nikoli, já jsem povinna Bo-hu děkovati především a vážno-sti potom.

— Když tomu tak, tedy děku-jme oba, neboť já, o nic více ne-prosím, než abych i na dále vás, panno vzácná, bránilo moh, kol-ikrátkoli bude toho třeba.

To řka zakroutil si pan Vo-lodyjovskij navoskované kníry, jež mu vysoko nad nos vyčnívaly; byl spokojen sám s sebou, že hned tak pokročil in medias res a svou tužbu jakoby na stůl vy-ložil. Ona seděla rozpačitá a ml-čela, ale krásná jako jarní den. Slabý rýměnce vstoupil jí na tvář, zakryla oči, krásné oči své řasami.

— Ten zmatek — to je dobré znamení! — pomyslíl pan Vo-lodyjovskij.

Odkašlal si pokračoval:

— Vzácná panno, je vám zná-mo, že jsem po vašem dědu lau-danským velem?

— Vím to, — odpověděla Olen-ka — děloušek nebožtík sám už na poslední výpravu jiti nemohl, ale velice byl rád, slyše, komu leníže vojvoda voleňský prapor o-děvzdal, a pravil, že zná vás, pa-ne, dle pověsti jako slavného vo-jáka.

— To že o mně řekl?

— Sama jsem slyšela, jak vaš-nost až do nebe vynášel, a potom laudanskí lidé po vojné činili to-též.

— Prostý voják jsem, a nejsem hoden, aby mne do nebe vynáše-li, ba ani toho, aby mne nad jiné stavěli. Avšak jsem rád, že vám, panno vzácná, zcela cizím nejsem, neboť nyní nepomyslíte si, že jsem tu neznámým hostem, jako-bych s posledním deštěm byl spa-dl. Vždy je nám milejším, víme-li, s kým nám jest co činiti.

Množství lidí se potuluje, kteří se filianty bítí pravi a v hodno-sti strojí, a Bůh ví, čím jsou, smad často ani ne šlechtici.

— Sama jsem slyšela, jak vaš-nost až do nebe vynášel, a potom laudanskí lidé po vojné činili to-též.

— Prostý voják jsem, a nejsem hoden, aby mne do nebe vynáše-li, ba ani toho, aby mne nad jiné stavěli. Avšak jsem rád, že vám, panno vzácná, zcela cizím nejsem, neboť nyní nepomyslíte si, že jsem tu neznámým hostem, jako-bych s posledním deštěm byl spa-dl. Vždy je nám milejším, víme-li, s kým nám jest co činiti.

Množství lidí se potuluje, kteří se filianty bítí pravi a v hodno-sti strojí, a Bůh ví, čím jsou, smad často ani ne šlechtici.

— Sama jsem slyšela, jak vaš-nost až do nebe vynášel, a potom laudanskí lidé po vojné činili to-též.

— Prostý voják jsem, a nejsem hoden, aby mne do nebe vynáše-li, ba ani toho, aby mne nad jiné stavěli. Avšak jsem rád, že vám, panno vzácná, zcela cizím nejsem, neboť nyní nepomyslíte si, že jsem tu neznámým hostem, jako-bych s posledním deštěm byl spa-dl. Vždy je nám milejším, víme-li, s kým nám jest co činiti.

NÁSTĚNNÝ KALENDRÁŘ PRO ROK 1915.

Známa pozemková, zastlatelská a importerská firma, Josef Šedivý a Syn, 3379 East 49. Str., Cleveland, O., vydala právě pěkný nástěnný kalendář pro r. 1915. Kalendář jest o 12 listech v roz-měrech 26x20 palců s tučně ti-štěnými, 2 palce velkými číslicemi a obdrží jej každý, kdo zašle 10c v kolkách na adresu: 19-6

JOSEPH ŠEDIVÝ & SON, 3379 E. 49th St., Cleveland, O.

NAUČÍME VÁS ANGLICKY

postou v několika měsících. Kurs po-zůstává z 50ti dílů, které zašleme jednu po druhé, jak žák je dokáže vy-pracovat. Každou zkoušku opravíme a navrátíme. Dělíme postivě a svědomi-tě metodou úplnou. Intelligentní lidé mohou být v 10ti dnech. — VIKLA BRATRÍ, Lonsdale, Minnesota. — Adverti-ment

!! LUXUS BAR !!

Jno. M. Fixa majitel, čis. 111 sev. 16. ul. naproti poště

Výtečné Krugova "cabinet" pivo stále na šep. Na sklade všeho druhu import. a domácí li-hoviny, znamenitá vina, jenná dostalcky. 6-11.

Dr. B. DIENSTBIER český zubní lékař

Pokoj 6, 715 City National Bank (1st. a Douglas ulice) TEL. DOUGLAS 504

DO YOUR OWN SHOPPING

"Onyx" Hosiery

Gives the BEST VALUE for Your Money

Every Kind from Cotton to Silk, For Men, Women and Children

Any Color and Style From 25c to \$5.00 per pair

Look for the Trade Mark! Sold by All Good Dealers.

WHOLESALE Lord & Taylor NEW YORK

Přestěhoval se

Dr. J.W. NOVÁK český zubní lékař

Přestěhoval se do

Karbach Blk. 15. a Douglas ulice

čís. pokoje 206

Rohová místnost na druhé podlaže nad Ryan Jewelry Co. Tel. v úřadovně: Douglas 5077.

Nedělní hod.: od 10. do 12. hod. dopol.

Pijte pivo MAGNET v láhvích

a PEPTOMALT TONIC silivku

Pijte si o čemkoliv; zašleme Vám pivo bez nákladu do kterékoli části Spojených států. Pivo naše jsou čistá, vyletělá a dle starého českého a ověřeného způsobu vařena. (Nasazujeme pastu o čemkoliv.)

PIJTE PIVO Z ČESKÉHO PIVOVARU!

ATLAS BREWING COMPANY BOTTLING DEPARTMENT. JAMES A. ŠALEK, říditel.

Vaclav Kozák, 2705 SO. 16. ST. OMAHA, NEBR.

vlastní mo-derní závod

řeznický a uzenářský

Zároveň čerstvého masa, jaká i v celých Spojených státech jsou vždy té nejlepší jakosti. Zkuste koupit u něho jednou a zjistíte, že podruhé přijde to zase. — Zboží na poskládání dováží do domu. Ohledně telefonů možno ušititi telefonem: Douglas 4766